

Reflektion:

Stora och små stolar

Det är slående hur ensidigt och begränsat intresset för produktivitet är i den pågående diskussionen om vårt högskoleväsen. En diskussion om den produkt som en studerande vid högskolan får lyser så gott som helt med sin frånvaro. På grund av våra ytterst få tjänster och vår forskningsinriktade (ibland rent undervisningsfientliga) akademiska kultur erbjuds studeranden vid våra högskolor mycket små mängder undervisning och särskilt handledning.

Stora delar av studierna avläggs utan att studenten får någon annan feedback på sin prestation än ett vitsord, utan ens ett tips om vad de gjort rätt eller fel i. Att våra studenter alls lär sig någonting är rent förbryllande, men så tar de också rätt god tid på sig (och undra på det). Risken är redan nu överhängande att våra studenter, särskilt med den nya tidspresen över sig, inte hinner lära sig ens grunderna inom sina studieområden, att examensfabriken *de facto* bara massproducerar kejsarens nya kläder och blir ren bluff.

Situationen förvärras snabbt om inte högskolorna får mer handledningsresurser.

Sammanslagningar kan föra med sig äkta fördelar. Risken finns ändå att de genomförs för hungrigt, och att existerande handlednings- och undervisningsresurser ytterligare rationaliseras bort, med fler studenter per handledare som påföljd. Mindre handledning, med andra ord. Resultatet blir både längre studietider, en ökning i antalet studier som blir på hälft, och en ytterligare minskning av högskolans produktion av kunskap och vetande (kort sagt sämre magstrar).

Men kunde inte kortare studietider också åstadkommas genom att man ”sänker ribban”, att man kräver mindre av studenterna? Jag tror en person som föreslår det här inte riktigt själv vet vad den vill mena. Den ribba som studenten möter, vanligtvis i slutskedet av sina studier, i samband med avhandlingen, är att hon inte har en klar uppfattning om vad som krävs av henne och hur hon skall svara på kravet. Den ribban kan vi sänka endast

genom att vika mer resurser för personlig handledning genom hela studietiden, inte genom att säga åt studenterna att de gärna kan försöka skriva sämre avhandlingar än man gjort förr.

I en del avseenden är högskolan som en snickeriverkstad: vi kan nog producera små stolar i stället för stora stolar (korta pro gradu-avhandlingen i stället för långa) men detta gör inte arbetet mindre krävande, gör det inte lättare att lära ut behövlig *know how*. Det är inte omöjligt att genuint öka högskolesystemets produktivitet i Finland, men då gäller det att satsa mer på handledning och på undervisningstjänster.

Petter Korkman

är postdoktoral forskare i filosofi vid Helsingfors universitet

ikaros@abo.fi